

Összefoglaló tűzvédelmi ismeretek az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont dolgozói részére

A tűzvédelemmel kapcsolatos tudnivalókat és tennivalókat a kutatóközpont tűzvédelmi szabályzata és jelen oktatási anyag tartalmazza. A tűzvédelmi szabályzat általános előírásait minden munkavégzés során, speciális előírásait pedig az adott technológia, munkavégzés esetén kell alkalmazni.

A dolgozók tűzvédelemmel kapcsolatos alapvető tudnivalói és feladatai

- Kötelesek részt venni a felvételüket követő első, majd az évenkénti ismétlődő tűzvédelmi oktatásokon.
- Napi munkájuk során használt gép, berendezés, eszköz, helyiség folyamatos ellenőrzése, tisztántartása, takarítása, tűzveszélyes hulladék eltávolítása.
- Az elektromos berendezéseket, készülékeket csak szakképzett személy szerelhet és javíthat. Csak kifogástalan állapotban lévő készülék, csatlakozó vezeték és dugaszolóaljzat használható.
- Saját elektromos berendezést használni, ill. üzemeltetni csak az illetékes munkahelyi vezető ellenőrzése után és annak jóváhagyásával szabad.
- Dohányzási tilalom betartása, betartatása, dohányzásra csak a kijelölt dohányzó helyiség használata.
- Megismerni a kihelyezett kézi tűzoltó készülékek készenléti helyét és használatát;
- A tiltó- és figyelmeztető táblák előírásainak betartása.
- A folyosókat, közlekedőket, kijáratokat, tűzoltó készülékeket eltorlaszolni ideiglenesen sem szabad.
- Munkahelyen csak a napi, illetve a folyamatos tevékenységhez szükséges anyagmennyiség elhelyezése.
- Munkavégzés utáni teendők (takarítás, áramtalanítás, gépek, berendezések, világítás ki-, illetve lekapcsolása, munkahelyek átvizsgálása, zárása stb.) elvégzése.
- A helyiséget utolsóként elhagyó személynek eltávozása előtt meg kell győződnie arról, hogy nincs-e olyan körülmény, amely utólag tüzet okozhat.
- Tűzvédelmi előírásokat megszegő munkatársak figyelmeztetése, súlyosabb tűzvédelmi szabályszegés esetén annak munkahelyi vezető felé történő azonnali jelentése.
- A tüzet észlelő személy, ill. munkatárs haladéktalanul köteles a tüzet jelezni a környezetében tartózkodók és a tűzoltóság felé.
- A lehetőségeikhez képest részvétel a tűz oltásában, az emberi életek és az anyagi értékek mentésében.

Teendők tűz esetén

Aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, illetve arról tudomást szerez, köteles azt azonnal jelezni a tűzoltóságnak, vagy ha erre nincs lehetőség, a rendőrségnek vagy a mentőszolgálatnak. A tűz keletkezése és az oltás megkezdése között eltelt idő döntően befolyásolhatja a tűz kiterjedését és a kárérték nagyságát, továbbá az emberi élet mentését.

A tűzjelzés történet:

- a) Tűzilármával a „Tűz van!” hangos felkiáltással.
- b) Ha van az épületben telepítve tűzjelző hálózat annak kézi jeladóinak működtetésével.
- c) Az épület portaszolgálata felé: a porták telefonszámai: a Humán Tudományok Kutatóházában: 224-67-00/7150-es mellék, az Irodalomtudományi Intézetben: 460-4480; a Zenetudományi Intézetben: 214-67-70/280-as mellék.
- d) Közvetlenül a 112-es vagy 105-ös városi telefonszámon a Tűzoltóság felé.

A tűzjelzésnek tartalmazni kell:

- Telefonáló adatai: bejelentő neve, telefonszáma.
- A tűzeset címe.
- Mi ég?
- Van-e valaki életveszélyben?
- Helyi közlekedési információk, van-e valami közlekedési terelés, akadály? Van-e életveszély?
- Az épület jellegét ismertetni.
- Milyen intézkedés történt?

Tűzoltás és műszaki mentés:

- a. A tűz keletkezésének helyén lévő munkavállalók kötelesek meggyőződni arról, hogy emberi élet nincs veszélyben. A veszélyeztetett munkavállalók mentését, ill. a rendelkezésre álló kézi tűzoltó készülékekkel a tűz oltását és a még nem égő eszközök mentését haladéktalanul meg kell kezdeni.
- b. Az **áramtalanítást a kismegszakítók** lekapcsolásával lehet elvégezni, vagy a portaszolgálatot megkérni a **tűzvédelmi főkapcsoló lekapcsolására**.
- c. Értesíteni kell a Tűzoltókat!
- d. A Tűzoltóság megérkezésekor mindenki a tűzoltás vezető utasításai szerint köteles eljárni. A tűz oltásának felelős vezetője csak a tűzoltósághoz tartozó személy lehet, aki a veszélyeztetett személyek, valamint az anyagi javak eltávolítását, a terület kiürítését is elrendelheti.

A közreműködés nélkül eloltott, illetőleg emberi beavatkozás nélkül megszünt tüzet is be kell jelenteni a tűzoltóságnak és a kár helyszínét a tűzvizsgálat vezetőjének intézkedésig változtatlanul kell hagyni.

Tűzoltó készülékek használata:

Az intézménynél 6 kg-os MSZ EN-3 típusú porrall oltó készülékek vannak rendszeresítve. Használata egyszerű. Távolítsa el a készülék nyaki részénél található biztonsági szeget, ekkor a készülék üzemképesé válik. Erőteljesen markolja meg a tömlő végét, 2–3 m távolságból célozza meg a tüzet és nyomja össze a működtető fogantyút. Az oltás hatásfoka akkor a legjobb, ha a porsugár a láng tövénél találkozik a tűzzel. Figyelem: a töltet mintegy 12 bár nyomással áramlik ki a készülékből, így erősen kell a tömlőt tartani, mert az könnyen elszabadulhat, balesetet okozva (a locsoló tömlőből kiáramló víz nyomása 2–4 bar). Ebből

eredően ügyelni kell arra is, hogy a tűzhöz ne menjünk túl közel (különösen folyadéktüzeknél) mert a visszacsapó lángtól égéses sérüléseket szenvedhetünk. A készüléket égő ember oltására használni nem ajánlatos, mert a töltet az égett bőrbe jutva elősegíti a fertőzés kialakulását, lúgos volta miatt növeli a fájdalmat, és fokozza a sokk kialakulásának esélyét. Ekkor a test takarása (pl. pokróccal, köpennyel) vagy a vízzel való oltás javasolt. A készülékek tárolási helyét a dolgozónak kötelességük ismerni, ha nem tudja, hol van, úgy kérdezze meg munkahelyi vezetőjét. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy a tűz a készülékkel nem oltható el, haladéktalanul értesíteni kell a társainkat, a portát, illetve ha az nem elérhető, akkor a tűzoltókat.

Kiürítési, menekülési útvonalak:

- Menekülésre a liftek nem használhatóak.
- A közlekedési és menekülési útvonalakat leszűkíteni, az ajtókat eltorlaszolni még átmenetileg sem szabad.
- Az épület kiürítésére igénybe vehető utat, folyosót és kijáratot megvilágított menekülési irányjelző felirat jelöli.
- Tűzjelzéskor, a lépcsőházakon át haladéktalanul el kell hagyni az épületet.
- Ha a lépcsőházban füst terjeng, akkor egy zsebkendőt, illetve bármilyen textíliát megnedvesítve tegyünk a szánk elé, így csökkentve a füstgázok károsító hatását. Szükség esetén a test és a ruházat megnedvesítésével rövid ideig hatásosan védekezhetünk a hőhatás ellen.
- Tűz esetén gyülekezési hely az épület előtti terület, de úgy, hogy az érkező Tűzoltó autók parkolási helyét ne torlaszolja el.

Dohányzási szabályok

Dohányozni csak a 1999. évi XLII. törvény által megengedett és az épületet üzemeltető intézmény által kijelölt helyeken lehet!

**Az épületek területén, zárt térben TILOS a DOHÁNYZÁS!
Kizárólag a dohányzásra kijelölt szabadtéri helyeken szabad dohányozni.**

A dohányzóhelyen megfelelő számú, nem éghető anyagból készült hamutartót kell elhelyezni, kiürítésükről rendszeresen gondoskodni kell. A hamutartók tartalma – még kihűlt állapotban is – csak vizes edénybe üríthető. Égő dohány neműt, gyufát és egyéb gyújtóforrást tilos olyan helyre tenni, vagy ott eldobni, ahol az tüzet vagy robbanást okozhat.

Az építményekbe gyújtóeszközt bevinni csak az alkalomszerű tűzveszélyességre jogosító, írásban meghatározott feltételek alapján szabad.

Kijelölt dohányzóhelyek találhatóak:

- Humán Tudományok Kutatóházában (HTK) a IV. emeleti teraszon és a főbejárat mellett;
- Irodalomtudományi Intézetben: az udvaron, kijelölt helyen;
- Zenetudományi Intézetben: a főbejárat mellett.

Tűzmegelőzéssel kapcsolatos feladatok

- A menekülési útvonalhoz, kijáráshoz vezető utat, lépcsőt, ajtót, tűzjelzőt és tűzoltó készüléket, berendezést állandóan szabadon kell tartani, eltorlaszolni még átmenetileg sem szabad!
- A kutatóközpont egész területén állandóan rendet és tisztaságot kell tartani, megelőzni minden olyan tevékenységet, amely tüzet okozhat. Be kell tartani a tárolási szabályokat.
- Fűtőtesteken és azok közvetlen közelében éghető anyagot még átmenetileg se szabad tárolni!
- Elektromos berendezési tárgyhoz, kapcsolóhoz vezető utat állandóan szabadon kell hagyni, azt eltorlaszolni még átmenetileg sem szabad.
- Elektromos berendezések szerelését, javítását és karbantartását csak szakképzett személy végezheti.
- Napi munka befejezésével a helyiséget utolsónak elhagyó dolgozó köteles megszüntetni minden olyan szabálytalanságot, amely tűz keletkezését okozhatja, tűz terjedését elősegítheti, a tűz oltását gátolhatja.
- Munka befejezésével a helyiségek ajtóit és ablakait be kell zárni.
- A munkavállaló köteles megismerni a munkahelyén, illetve annak közvetlen környezetében lévő tűzoltó készülékek helyét, illetve azok kezelését.
- Az épületben a kijelölt helyek kivételével **TILOS A DOHÁNYZÁS!** A kijelölt helyeket jól láthatóan meg kell jelölni, közelükben tűzoltó készüléket kell elhelyezni, melynek használatához az ott tartózkodóknak ismerni kell.
- Minden munkavállalónak ismernie kell a menekülési útvonalat.
- Tűz jelzésekor valamennyi dolgozó köteles az élet- és műszaki mentésben, a tűz oltásában a tőle elvárható módon részt venni.
- A dolgozó köteles a tűzvédelmi szabályokat ismerni, az abban előírtakat betartani.
- Minden tűzveszélyes helyzetet, hiányosságokat vezetője felé azonnal jelezni, megszüntetésében részt venni.
- Tűz észlelése esetén a *Teendők tűz esetén* című fentebbi szakaszban leírt módon kell a jelzést és riasztást elvégezni.

T Á J É K O Z T A T Ó a tűzoltó készülékek használatáról

Valamennyi készüléken felirat mutatja, hogyan kell azokat működtetni. 6 és 12 kg-os porral oltó tűzoltó készülék feshmérővel (állandó nyomású, vagy belenyomott gázos).

– A tömlőt a tűzre irányítjuk (az 1 és 2 kg-os készülékeknél csak ún. „lövőke” van). A nyomókar és a támasztókar közötti műanyag biztosítólemez/vagy biztosítószeg furatába helyezett mutató vagy középső ujjunkkal azt kirántjuk. A nyomókar lenyomásával az oltópor a kezdődő tüzet eloltja. A kar elengedésével és újbóli benyomásával a készülék szakaszosan is üzemeltethető. A porsugarat a lángokra kell irányítani.

– A szórócsövet a tűzre irányítjuk. A biztosító szeget kihúzzuk és a szelep nyomókarját lenyomjuk.

– A nyomókar felengedésével és újbóli lenyomásával a készülék szakaszosan is működtethető.

– A készüléket a talajszint alatt vagy nehezen szellőztethető helyiségben elővigyázattal kell használni.

– A nagy sebességgel kiáramló szén-dioxid fagyási sérüléseket okozhat, ezért:

1.) TILOS működés közben vagy közvetlen utána a szórócsövet csupasz kézzel érinteni.

2.) TILOS a készüléket úgy működtetni, hogy a kiáramló szén-dioxid a működtető vagy embertársa testfelületére kerüljön.

– Bármelyik típusú tűzoltó készüléket használat után szakértővel felül kell vizsgáltatni és újra kell tölteni.

FIGYELEM! Ha a tűz zárt vagy csukott ajtó mögött keletkezett, akkor az ajtót úgy kell kinyitni, illetve kifeszíteni vagy betörni, hogy az ajtóval szemben, illetve – kifelé nyíló ajtónál – az ajtó mögötti falnál senki se tartózkodjon, tekintettel arra, hogy a hirtelen bejutó oxigéntől a lángcsóva kicsaphat, az ajtó a beavatkozót a falhoz préselheti.

TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉK		
6 kg: ABC PORRAL OLTÓ		
34A	233 B	C
1. A BIZTOSÍTÓ SZEGET HÚZZA KI		
2. FOGJA MEG A TÖMLŐT		
3. NYOMJA MEG A MŰKÖDTETŐ KART		
		
Villamos feszültség alatt lévő berendezések tüzeinek oltására max. 35.000 V-ig legalább 1,5 m távolságból használható.		
HASZNÁLAT UTÁN ÚJRA TÖLTENI. ÉVENTE ELLENŐRIZNI. CSAK AZ ENGEDÉLYEZETT OLTÓ- ÉS HAJTÓANYAGOK, ALKATRÉSZEK HASZNÁLHATÓK ÚJRATÖLTÉSKOR ÉS JAVÍTÁSKOR.		
Oltóanyag: 6 kg FUREX ABC 650	MSZ EN 3	
Hajtóanyag: 14 bar száraz Nitrogén	Típus: P6 AM	
Töltött tömeg: 9,45 kg	Engedély szám: 618/75/2001	
Hőmérsékleti tartomány: -30°C - +60°C		

A tűzoltó készülékek helyes használata

helytelen

helyes

